



# Rapport

**Datum: 16 september 2005**  
**Rapportnummer: 2005/270**

## Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Directoraat-Generaal Goederenvervoer, Directie Transportveiligheid, van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat zijn verzoek van 31 december 2002 om een tegemoetkoming in de door hem gemaakte kosten in verband met zijn deelname aan de bijeenkomsten tot vaststelling van voorschriften en normen voor tanks voor het vervoer van gevaarlijke stoffen van het Comité Européen de Normalisation, heeft afgewezen.

## Beoordeling

Algemeen (zie ook Achtergrond, onder 1.)

Normalisatie is het proces waarbij afspraken worden gemaakt tussen belanghebbende partijen over de specificaties van een product, dienst of bedrijfsproces. Belanghebbende partijen kunnen zowel bedrijfsleven, als bijvoorbeeld overheden of consumentenorganisaties zijn. Door zitting te nemen in Nederlandse, Europese of internationale normcommissies geven belanghebbende partijen gestalte aan essentiële normen.

Er zijn drie Europese normalisatieorganisaties:

Comité Européen de Normalisation (CEN): voor de Europese normalisatie op alle gebieden, met uitzondering van elektrotechniek en telecommunicatie;

Comité Européen de Normalisation Electrotechnique (CENELEC): voor de Europese normalisatie op elektrotechnisch gebied;

European Telecommunications Standards Institute (ETSI): voor de Europese normalisatie op het gebied van telecommunicatie.

Op Europees niveau vertegenwoordigt het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) Nederland als lid van CEN, terwijl het Nederlands Elektrotechnisch Comité (NEC) Nederland als lid van CENELEC vertegenwoordigt. Het NEC is tevens verantwoordelijk voor de banden met ETSI.

Bij CEN worden Technical Committees door de Technical Board ingesteld. In principe behandelt een Technical Committee (TC) zijn onderwerpen op basis van een werkprogramma. De leden van een CEN TC zijn de nationale normalisatie-instituten van de EU- en EVA-landen en landen uit Oost-Europa.

Als daar bij belanghebbenden belangstelling voor is, vaardigt het NEN een Nederlandse delegatie naar de vergaderingen van een TC af. Deze delegatie wordt per vergadering

samengesteld in overleg met de normcommissie op nationaal niveau (schaduwcommissie). De Nederlandse delegatie verdedigt en verkondigt de Nederlandse mening zoals in de betreffende normcommissie bepaald, en niet de mening van een bepaald bedrijf of organisatie.

## Bevindingen

1. Volgens verzoeker was hij op grond van zijn kennis en ervaring - verzoeker is directeur van een bedrijf dat onder meer tankwagens produceert - omstreeks 1992 door ambtenaren van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gevraagd de Nederlandse belangen te behartigen in Werkgroep 2 van CEN/TC 296, de commissie van CEN die was ingesteld met als doel de normalisatie van het ontwerp en de constructie van tanks voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Gedurende ongeveer tien jaar nam verzoeker deel aan circa twintig bijeenkomsten die veelal in het buitenland plaatsvonden. De daarmee gemoeide kosten werden door verzoeker begroot op om en nabij de 20.000 euro. Nu in toepasselijke nationale en internationale regelgeving naar de ontwikkelde normen wordt verwezen, heeft de overheid volgens verzoeker belang bij het normalisatieproces en daarom zou in dit geval een tegemoetkoming in de door hem gemaakte kosten op zijn plaats zijn. Bij diverse gelegenheden en via verschillende organisaties trachtte verzoeker naar eigen zeggen tenminste voor de directe kosten een vergoeding van het ministerie te krijgen, evenwel zonder resultaat. Bij brief van 31 december 2002 verzocht verzoeker de minister van Verkeer en Waterstaat om een tegemoetkoming in de door hem gemaakte kosten in verband met zijn deelname aan voornoemde bijeenkomsten.

2. Nadat verzoeker de minister bij herhaling aan zijn brief had herinnerd diende verzoeker op 25 juni 2004 opnieuw zijn verzoek in. Bij brief van 7 juli 2004 deelde het hoofd van de Afdeling Lading en Risicobeleid van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat verzoeker mee dat zijn onkosten voor deelname aan Werkgroep 2 van CEN/TC 296 niet door het ministerie zouden worden vergoed. In het dossier was geen enkel stuk aangetroffen waaruit zou blijken dat aan verzoeker toezeggingen waren gedaan om zijn onkosten te vergoeden. Het was volgens het hoofd van de Afdeling Lading en Risicobeleid gebruikelijk om voor aanvang van werkzaamheden afspraken over vergoeding van onkosten schriftelijk vast te leggen. Zonder dergelijke schriftelijke afspraken konden door het ministerie geen onkosten worden vergoed.

3. In zijn brief van 21 juli 2004 aan het ministerie betoogde verzoeker dat hij tot twee keer toe door het ministerie was gevraagd om als Nederlandse expert op te treden in het overleg van Werkgroep 2 van CEN/TC 296. Volgens verzoeker had het ministerie nooit gezegd dat de kosten voor deelname aan het overleg voor eigen rekening zouden zijn. Met de wetenschap van nu, te weten dat zijn deelname zoveel kosten met zich had gebracht, zou verzoeker niet aan het verzoek van het ministerie hebben voldaan. Verzoeker stelde dat hij nooit had beweerd dat hem toezeggingen waren gedaan met betrekking tot te

vergoeden kosten, hetgeen verklaarde waarom er geen stukken van die strekking bestonden. Niettemin bleef hij van mening dat een tegemoetkoming in de gemaakte kosten terecht was en verzocht verzoeker om heroverweging van het ingenomen standpunt. Op zijn brief kreeg verzoeker geen inhoudelijke reactie.

4. Op 25 oktober 2004 wendde verzoeker zich met zijn klacht tot de Nationale ombudsman. Ter onderbouwing van zijn standpunt dat een tegemoetkoming van de minister in de door hem gemaakte kosten op zijn plaats zou zijn wees verzoeker op een brief van het Platform Kenbaarheid aan de minister van Economische Zaken van 10 november 2004. Het platform was door de minister ingesteld ter verbetering van de kenbaarheid van normen en normalisatie. In voornoemde brief doet het platform onder andere de aanbeveling dat de overheid haar financiële bijdrage aan normalisatie dient af te stemmen op onder meer de stimulering van deelname van marktpartijen aan normalisatie in het algemeen, en dat de overheid bij normalisatie in de publieke context de deelname van zogenaamde “zwakkere marktpartijen” zeker dient te stellen.

5. In reactie op verzoekers klacht bij de Nationale ombudsman liet de plaatsvervangend secretaris-generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat het volgende weten.

Volgens de plaatsvervangend secretaris-generaal was het duidelijk dat in geen van de contacten tussen het ministerie verzoeker toezeggingen waren gedaan over vergoeding van onkosten. Verzoeker had blijkens zijn brief van 21 juli 2004 ook nooit beweerd dat hem toezeggingen van die strekking waren gedaan, aldus de plaatsvervangend secretaris-generaal. Ook waren er geen stukken aanwezig waaruit bleek dat ambtenaren van het ministerie verzoeker hadden verzocht deel te nemen aan Werkgroep 2 van CEN/TC 296. Wel was het normaal gebruik dat bij de aanvang van normalisatiewerkzaamheden voor een werkgroep van CEN onder coördinatie van het NEN afspraken worden gemaakt tussen NEN, overheid en bedrijfsleven over de inbreng van Nederland. De plaatsvervangend secretaris-generaal sloot niet uit dat in die context verzoeker destijds was gevraagd deel te nemen. In diezelfde context was en is het volgens de plaatsvervangend secretaris-generaal niet gebruikelijk dat deelnemers van bedrijven een vergoeding krijgen van de overheid voor deelname aan normalisatie. In die gevallen waarin een bijdrage vanuit het NEN wordt gegeven, gebeurt dat op basis van afspraken tussen het NEN en de betreffende deelnemer. De plaatsvervangend secretaris-generaal achtte de klacht niet gegrond. Ook achtte hij de suggestie die verzoeker wekte dat hij had deelgenomen aan de werkgroep ten behoeve van de minister, onjuist. Verzoeker had onder coördinatie van het NEN een bijdrage geleverd aan de Nederlandse inbreng in de werkgroep welke in het belang was van zowel het bedrijfsleven als de overheid. Beide belangen waren destijds ook onderkend met als gevolg dat de kosten voor de werkzaamheden ten behoeve van CEN/TC 296 voor een deel door de overheid (in dit geval de Ministeries van Verkeer en Waterstaat en van Economische Zaken) en voor een deel door het bedrijfsleven zouden worden bekostigd. Bij zijn reactie voegde de plaatsvervangend secretaris-generaal stukken inzake de financiële bijdrage van het

ministerie aan het NEN over de jaren 2001, 2002 en 2003, onder andere voor begeleiding door de Nederlandse normcommissie van en participatie in de werkzaamheden van CEN/TC 296.

6.1. In reactie op het standpunt van de plaatsvervangend secretaris-generaal ten aanzien van de klacht legde verzoeker twee verklaringen over waaruit volgens hem bleek dat hij nadrukkelijk door het ministerie was gevraagd deel te nemen aan de besprekingen van Werkgroep 2 van CEN/TC 296 en dat hij ten minste in de veronderstelling mocht zijn ook namens het ministerie te handelen.

6.2. In de eerste verklaring verklaarde mr. W. het volgende:

“... In 1992 was ik ‘Teammanager Weg’ van de Hoofdafdeling Gevaarlijke Stoffen (G-5), DGV, Directie Goederenvervoer, de voorganger van de huidige afdeling Lading en Risicobeleid bij V en W.

Op uitnodiging van G-5 zijn in 1992 deskundigen uit het vervoer en de industrie uitgenodigd naar het Ministerie te komen om de plannen aan te horen voor verdere vervolmaking van de internationale regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. De bijeenkomst stond onder mijn leiding.

De Europese Commissie wilde in de EU-regelgeving verwijzen naar het ADR (de Europese overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg; N.o.) van UN ECE (United Nations Economic Commission for Europe; N.o.) in Genève. Het ADR voldeed echter niet op alle punten aan de EU voorwaarden voor wat betreft open markten en vrije toetreding. Nationale technische normen en onvoldoende detaillering van het ADR stonden dit in de weg. DG III van de Europese Commissie gaf mandaat aan de CEN om de ontbrekende internationale normen te gaan formuleren. De Ministers van de Lidstaten beloofden van hun kant om te zorgen voor de best mogelijke expertise vanuit hun respectievelijke landen.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is met verve Nederlandse expertise gaan werven, omdat het wist dat in veel landen de technische uitwerkingen van ADR-voorschriften beneden de maat was. Om het gevaar te keren dat de laagste nationale standaard de internationale standaard zou worden, wat de veiligheid van het vervoer van gevaarlijke stoffen zou bedreigen, moesten kwalitatieve hoogwaardige deskundigen vanuit Nederland gaan participeren.

In de bedoelde vergadering van 1992 is veel druk op de aanwezige Nederlandse deskundigen gelegd om een principe toezegging te krijgen voor hun inbreng in de CEN werkgroepen. Kennelijk was de druk groot genoeg want er was een aardige oogst. Later, na de bijeenkomst bij V en W, zijn de deelnames op de gebruikelijke wijze geadmistreerd door of via NEN en EZ.

Het Ministerie van V en W had niet alleen het publieke belang op het oog van de veiligheid bij het vervoer van gevaarlijke stoffen, om (goede) deskundigen af te vaardigen. Het Ministerie had ook een efficiency belang.

Als namelijk de CEN met ondermaatse normen zou komen dan was verwijzing in de EU regelgeving / het ADR niet waarschijnlijk. Dan hadden ambtenaren het technische werk moeten gaan (over)doen.

De Nederlandse experts voorkwamen dus mede beslag op ambtelijke capaciteit. In deze optiek vind ik het begrijpelijk dat u, (verzoeker; N.o.), de indruk heeft deelgenomen te hebben aan de CEN/TC 296/WG2 ten behoeve van V en W...”

6.3. In de tweede verklaring verklaarde ing. F. het volgende:

“...Vanaf het begin van de activiteiten om in CEN normen te ontwikkelen ter aanvulling of nadere detaillering van de Europese overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (ADR), ben ik daarbij actief betrokken geweest, in nauwe samenwerking met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Ik was in die periode (tot op heden) werknemer bij de Rijksdienst voor het Wegverkeer, die destijds als overheidsdienst rechtstreeks onder dit Ministerie ressorteerde. Mijn functie als hoofd van de afdeling ADR-toelatingen was gebaseerd op een mandaat van ditzelfde Ministerie.

Het initiatief om de betreffende normen te ontwikkelen is genomen door de Europese Commissie met als voornaamste doel: uniforme toepassing van het ADR op het grondgebied van de EU. De ministers van de diverse landen werd verzocht om experts te benaderen voor deelname in werkgroepen onder CEN/TC 296. De nationale normalisatie-instituten zouden daarbij fungeren als schakel tussen de werkgroepen (en TC-vertegenwoordigers) en CEN.

Vanuit mijn functie op het gebied van toelating in Nederland van tankvoertuigen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, heeft het Ministerie van V&W mij verzocht de coördinatie voor wat betreft de Nederlandse bijdrage op mij te nemen, alsmede de bewaking van de proces in TC 296.

Ik heb destijds het Ministerie van V&W geadviseerd met betrekking tot mogelijke kandidaten voor deelname aan de werkgroepen. Van u zou, als directeur van een gerenommeerde Nederlandse tankwagenfabrikant, verwacht kunnen worden dat u een uitermate competente vertegenwoordiger zou kunnen zijn in de werkgroep die zich zou bezighouden met het ontwikkelen van een norm op het gebied van lagedruk tanks. Het belang van zijn deelname voor het Ministerie van V&W was zeker niet het behartigen van eigen economische belangen maar het borgen van de Nederlandse visie op de veiligheidsaspecten van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Op meermaals uitdrukkelijke uitnodiging door het Ministerie van V&W hebt u deze taak toen aanvaard (rond 1993) en in nauwe afstemming met mij (omtrent dit publieke belang en het voorkomen van strijdigheid met het ADR) tot het opleveren van de norm in 2004, consciëntieus uitgevoerd. Juist vanwege de afwezigheid van economisch belang hebben andere deelnemende experts in een vroeg stadium hun medewerking beëindigd.

Gezien het bovenstaande ligt het voor de hand dat u van mening was dat u namens het Ministerie van Verkeer en Waterstaat handelde...”

7. Naar aanleiding van de reactie van verzoeker en de overgelegde verklaringen liet de minister van Verkeer en Waterstaat onder meer het volgende weten. Van belang achtte de minister dat in de overgelegde verklaringen niet wordt aangegeven dat verzoeker deelnam ten behoeve van het ministerie, maar dat slechts argumenten worden aangedragen waarom verzoeker die mening of indruk zou kunnen hebben. De minister voegde daar nog aan toe dat niet alleen verzoeker, maar ook vele andere personen uit het bedrijfsleven zowel in het verleden als in het heden zonder vergoeding van de overheid een bijdrage hebben geleverd of leveren aan de realisatie van honderden normen op velerlei terreinen in NEN en CEN verband.

8. Naar aanleiding van de reactie van de minister liet verzoeker onder meer het volgende weten. De ontwikkelde (veiligheids)normen worden in een wettelijk kader geplaatst. Verzoekers inspanningen in dit verband betekenden dat er geen beslag hoefde te worden gelegd op ambtelijke capaciteit van het ministerie, aldus verzoeker. Inzet van ambtenaren zou veel meer hebben gekost dan het bedrag waarvoor verzoeker een tegemoetkoming vroeg.

9. Voorts verklaarde verzoeker in het kader van het onderzoek onder meer het volgende:

“Ik ben nadrukkelijk door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat gevraagd om deel te nemen aan de Werkgroep 2. Het NEN kwam pas in beeld toen de onderhandelingen in CEN-verband gingen lopen. Het was niet zo dat ik door NEN ben gevraagd deel te nemen. Bij de opstart van het normalisatieproces in CEN-verband werd ook de schaduwcommissie bij NEN ingesteld waarvan ik enige tijd voorzitter was. Aan de schaduwcommissie was een secretaris van NEN toegevoegd. Aanvankelijk bestond de schaduwcommissie uit verschillende leden, maar gaandeweg namen alleen ik en een of twee medewerkers van het ministerie of de RDW deel in de schaduwcommissie. Ik vond de bijdrage en coördinatie van NEN minimaal. Wel zou het kunnen zijn dat NEN mij heeft aangemeld voor de Werkgroep 2. Ik heb hoegenaamd geen contact gehad met NEN. Wel heb ik op enig moment de Handleiding Commissieleden van NEN ontvangen.

Ik rapporteerde in de schaduwcommissie over mijn deelname aan de Werkgroep 2. Het was niet zo dat de schaduwcommissie voorbereidend werk verrichtte voor de Werkgroep 2, het was eerder andersom.

Ik werd niet door het ministerie verplicht om deel te nemen aan de Werkgroep 2, maar er werd wel sterke drang op mij uitgeoefend. (...) Ik (voelde; N.o) me op een gegeven moment moreel verplicht (...) om aan de verzoeken gehoor te geven. Ik verkeerde in de veronderstelling dat het ministerie niet moeilijk zou doen over een tegemoetkoming in de kosten die ik maakte. Ik heb bij medewerkers van het ministerie of de RDW aangedrongen op een vergoeding, maar dat werd telkens afgehouden. Dat is allemaal mondeling gegaan. Ook in CTGG-verband (de Commissie Transport Gevaarlijke Goederen, het nationale samenwerkingsverband van de voornaamste brancheorganisaties op het gebied van overslag en transport van gevaarlijke stoffen; N.o.) zou er bij het ministerie zijn aangedrongen op een vergoeding voor verzoeker. Misschien dat ik daarvan nog stukken kan terugvinden. Ik heb nooit een declaratie voor de gemaakte kosten ingediend..."

## Beoordeling

10. Voor zijn deelname aan Werkgroep 2 van CEN/TC 296 vroeg verzoeker de minister van Verkeer Waterstaat om hem tegemoet te komen in de kosten die hij voor deelname had gemaakt.

Volgens de minister was niet gebleken dat het ministerie verzoeker de toezegging had gedaan dat kosten voor deelname aan de Werkgroep 2 van CEN/TC 296 door het ministerie zouden worden vergoed. Verder waren er ook geen schriftelijke afspraken over een onkostenvergoeding vastgelegd. De minister wees daarom het verzoek om tegemoetkoming af.

11. In zijn brief van 21 juli 2004 aan de minister bevestigde verzoeker dat het ministerie nooit de toezegging had gedaan dat kosten voor deelname aan Werkgroep 2 van CEN/TC 296 door het ministerie zouden worden vergoed. Volgens verzoeker had hij desalniettemin recht op een vergoeding omdat hij door ambtenaren van het ministerie was aangezocht deel te nemen aan de vergaderingen, hij aan deze vergaderingen heeft deelgenomen namens het ministerie én het ministerie daar een groot belang bij had.

12. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Het redelijkheidsvereiste brengt in dit geval mee dat het bestuursorgaan het verzoek om financiële tegemoetkoming mag weigeren indien het op goede gronden betwist dat het gehouden is de tegemoetkoming te betalen.

13. De Nationale ombudsman acht het voldoende aannemelijk dat verzoeker is aange-zocht door ambtenaren van het ministerie om deel te nemen aan de vergaderingen van Werkgroep 2 van CEN/TC 296. De verklaringen van W. en F. wijzen in die richting en ook de plaatsvervangend secretaris-generaal sloot in zijn reactie op verzoekers klacht niet uit dat verzoeker in de context van de afspraken tussen NEN, overheid en bedrijfsleven, is



aangezocht.

14. Dat het aannemelijk is dat verzoeker is aangezocht door ambtenaren van het ministerie, betekent echter nog niet dat verzoeker namens het ministerie deelnam aan de vergaderingen van Werkgroep 2 van CEN/TC 296. Bewijsstukken waaruit blijkt dat verzoeker met het ministerie is overeengekomen om namens het ministerie deel te nemen, zijn niet door verzoeker overgelegd, en ook de verklaringen van W. en F. bieden op dit punt onvoldoende ondersteuning voor verzoekers stelling dat hij namens het ministerie aan de vergaderingen heeft deelgenomen.

15. Uit de Handleiding Commissieleden NEN (zie Achtergrond onder 1) blijkt dat een belangrijke overweging om deel te nemen aan normcommissies kan zijn dat men het opstellen van normen niet wil overlaten aan andere marktpartijen zoals concurrenten. Verder wijst die handleiding erop dat het van belang is te weten wat de kosten van deelname aan normcommissies zijn, (o.a. tijd en reis- en verblijfkosten) dat deelname in normcommissies een investering in tijd en geld kost en dat het dus een bewuste keuze moet zijn om dat al dan niet te doen.

16. Nu niet is gebleken dat verzoeker namens het ministerie heeft deelgenomen aan de vergaderingen van Werkgroep 2 van CEN/TC 296 én er geen sprake is van een toezegging omtrent kostenvergoeding door het ministerie, dan wel van een duidelijke afspraak hierover tussen verzoeker en het ministerie, is de Nationale ombudsman van oordeel dat

de minister op goede gronden de gehoudenheid tot het betalen van een financiële tegemoetkoming heeft betwist. De afwijzing van het verzoek om tegemoetkoming in de gemaakte kosten in verband met de deelname aan de vergaderingen van Werkgroep 2 van CEN/TC 296 is dan ook niet in strijd met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

## **Conclusie**

De klacht over de onderzochte gedraging van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat te Den Haag, is niet gegrond.

## **Onderzoek**

Op 29 november 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Soest, met een klacht over een gedraging van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer, Directie Transportveiligheid, van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat te Den Haag.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Verkeer en Waterstaat, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Verkeer en Waterstaat verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Verkeer en Waterstaat deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

#### Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Brief van verzoeker aan de minister van Verkeer en Waterstaat van 31 december 2002.
2. Brief van verzoeker aan de minister van Verkeer en Waterstaat van 25 juni 2004.
3. Brief van het hoofd van de Afdeling Lading en Risicobeleid van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat aan verzoeker van 7 juli 2004.
4. Brief van verzoeker aan het ministerie van 21 juli 2004.
5. Verzoekschrift van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 25 oktober 2004.
6. Brief van het Platform Kenbaarheid aan de minister van Economische Zaken van 10 november 2004.
7. Brief van de plaatsvervangend secretaris-generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat aan de Nationale ombudsman van 1 februari 2005.
8. Brieven van het Directoraat-Generaal Goederenvervoer van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat aan het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) van 1 juli 2002, 18 december 2002 en 8 oktober 2003 inzake financiële bijdrage van het ministerie aan het NEN over de jaren 2001, 2002 en 2003, onder andere voor begeleiding door de Nederlandse normcommissie van en participatie in de werkzaamheden van CEN/TC 296.

9. Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 25 februari 2005.
10. Verklaring van mr. W. van 17 februari 2005.
11. Verklaring van ing. F. van 23 februari 2005.
12. Brief van de minister aan de Nationale ombudsman van 7 april 2005.
13. Brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 11 juli 2005.
14. Verklaring van verzoeker van 11 juli 2005.
15. Verslag van de 238e vergadering van de Commissie Transport Gevaarlijke Goederen op 9 juli 2001.

## **Bevindingen**

Zie onder Beoordeling.

## **Achtergrond**

1. Handleiding Commissieleden NEN, 3e gewijzigde druk, februari 2004

“(...) Normalisatie is het proces waarbij afspraken worden gemaakt tussen belanghebbende partijen over de specificaties van een product, dienst of bedrijfsproces. Belanghebbende partijen kunnen zowel bedrijfsleven, als bijvoorbeeld overheden of consumentenorganisaties zijn. Het document of andere informatiedrager waarin de afspraken worden vastgelegd, wordt een norm genoemd.

(...)

De doelstellingen van het Nederlands Normalisatie-instituut en het Nederlands Elektrotechnisch Comité zijn:

begeleiden bij het maken van nationale normen;

zorgen voor Nederlandse inbreng bij de ontwikkeling van Europese en wereldwijde normen;

bevorderen van de toepassing van normen;

optreden als kenniscentrum voor normalisatie.

(...)

Voor specifieke normalisatieactiviteiten binnen het Nederlands Normalisatie-instituut en het Nederlands Elektrotechnisch Comité worden normcommissies ingesteld. Voor een nieuwe normcommissie worden (organisaties van) alle belanghebbende partijen uitgenodigd om hierin zitting te nemen. Meestal zijn deze partijen producenten, handelaren, gebruikers, overheden of consumentenorganisaties.

(...)

De meeste normcommissies zijn een afspiegeling van een mondiale en/of Europese commissie, omdat de hoofdtaak voor een groot deel het inbrengen is van de Nederlandse stem in het mondiale (ISO/IEC) en/of Europese (CEN/CENELEC) overleg.

(...)

Wie het opstellen van normen niet wil overlaten aan andere marktpartijen zoals concurrenten, kan door actieve deelname aan normalisatie invloed uitoefenen op de uiteindelijke norm. Hierbij is nodig dat men weet:

waar (in welk overlegorgaan) de essentiële keuzes worden gemaakt;

of en zo ja, hoe men hier (zelf en/of via bijvoorbeeld de brancheorganisatie) aan kan deelnemen;

wie de andere "spelers in het spel" zijn;

hoe "de kaarten liggen";

hoe de eigen kansen liggen;

wat de gewenste eigen inbreng is;

wat de kosten hiervan zijn (tijd, reis- en verblijfkosten, financiële afdracht aan NEN);

wat de verwachte opbrengsten zijn.

Iedereen kan beslissen om bij de ontwikkeling van een norm betrokken te zijn. Dit kan als lid van een norm(sub)commissie die de norm opstelt. Men heeft dan de informatie over de normen in ontwikkeling uit de eerste hand.

Deelnemen in normcommissies vraagt een investering in tijd en geld. Het moet dus een bewuste keuze zijn om dat al dan niet te doen.

(...)

Er zijn drie Europese normalisatieorganisaties:

*Comité Européen de Normalisation (CEN)*: voor de Europese normalisatie op alle gebieden, met uitzondering van elektrotechniek en telecommunicatie;

*Comité Européen de Normalisation Electrotechnique (CENELEC)*: voor de Europese normalisatie op elektrotechnisch gebied;

*European Telecommunications Standards Institute (ETSI)*: voor de Europese normalisatie op het gebied van telecommunicatie.

Op Europees niveau vertegenwoordigt het Nederlands Normalisatie-instituut Nederland als lid van CEN, terwijl het Nederlands Elektrotechnisch Comité (NEC) Nederland als lid van CENELEC vertegenwoordigt. Het NEC is tevens verantwoordelijk voor de banden met ETSI.

Leden van CEN en CENELEC zijn de nationale normalisatie-instituten van de EU- en EVA-landen.

Leden van ETSI zijn individuele bedrijven, onder andere producenten en gebruikers op het gebied van telecommunicatie.

(...)

Bij CEN en CENELEC worden Technical Committees door de Technical Board (BT) ingesteld. In principe behandelt een Technical Committee (TC) haar onderwerpen op basis van een werkprogramma, dat door deze Technical Board goedgekeurd is. De CEN/TC neemt dit werkprogramma op in haar Business Plan.

(...)

De leden van een CEN of CENELEC Technical Committee zijn de nationale normalisatieinstituten van de EU- en EVA-landen en landen uit Oost-Europa.

(...)

Als daar bij belanghebbenden belangstelling voor is, vaardigen het Nederlands Normalisatie-instituut en het Elektrotechnisch Comité een Nederlandse delegatie naar de vergaderingen van een Technical Committee af. Deze delegatie wordt per vergadering samengesteld in overleg met de normcommissie. De Nederlandse delegatie verdedigt en verkondigt de Nederlandse mening zoals in de betreffende normcommissie bepaald, en niet de mening van een bepaald bedrijf of organisatie.”